

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.070/2009/7.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. április 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A közokirat-hamisítás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt bűnügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Ózdi Városi Bíróság 7.B.262/2007/28. számú ítéletét, és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Bf.566/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 3.400 (háromezer-négyszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az Ózdi Városi Bíróság 2008. március 11. napján kihirdetett 7.B.262/2007/28. számú ítéletével a terhelt bűnösségét közokirat-hamisítás büntettében (Btk. 274. § (1) bekezdés b) pontja) és magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §) állapította meg. Ezért őt 160.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Elrendelte a Kecskeméti Városi Bíróság 18.B.1033/2003/88. számú ítéletével kiszabott 1 évi próbaidőre felfüggesztett 60.000 forint pénzbüntetés végrehajtását. Kötelezte a terheltet a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása szerint a terhelt nem szenved az elmeműködés olyan kóros állapotában, amely korlátozta

vagy képtelenné tette volna őt cselekménye következményeinek a felismerésére, vagy e felismerésnek megfelelő cselekvésre. A közepes fokú agykéregsravadásából adódó szellemi hanyatlása, az alkoholfüggőség, valamint a szorongással, feszültséggel, hangulati nyitottsággal, fokozott betegségtudattal, elkerülő viselkedéssel jellemezhető ideggyengeségi tünet-együttese a beszámítási képességét nem érinti.

A terheltet 2002. óta az ország különböző bíróságai 16 esetben marasztalták, többnyire bűnsegédként elkövetett csalás büntette, adócsalás, közokirat- és magánokirat-hamisítás vétsége miatt.

A terhelt 2006. évben támadt anyagi nehézségei miatt elhatározta, hogy a R. Bank Zrt-től kölcsönt vesz fel. Ehhez szüksége volt az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal jóvedelemigazolására, valamint munkáltatói igazolásra. A terhelt - utólag ki nem deríthető módon - szerzett egy, az APEH Igazgatóságának fejbélyegzőjével ellátott hamis jóvedelemigazolást, amely szerint 2005. évben 7.764.000 forint adózott jövedelme volt. Az általa készített munkáltatói igazoláson a T. Bt. alkalmazottjaként havi nettó 250.000 forint nettó jövedelmet tüntetett fel. A hamis okiratot ellátta a Bt. cégbélyegzőjével, míg a munkáltató aláírása helyére élettársa nevét hamisította, aki erről nem tudott.

A terhelt a hamis közokiratot és a hamis magánokiratot a R. Bank ózdi fiókjában a 2.000.000 forint összegű hiteligényléshez benyújtotta.

A bankban a hamisítás tényét észlelték és a terhelt hitelkérelmét elutasították.

A terhelt terhére a büntetés súlyosításáért bejelentett ügyészi fellebbezés folytán másodfokon eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2008. október 1. napján jogerős 1.Bf.566/2008/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a főbüntetést 4 hónapi börtönbüntetésre súlyosította és a terheltet mellékbüntetésül 1 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. Egyben elrendelte a Pécsi Városi Bíróság 6.B.1357/2002/674. számú ítéletében kiszabott 10 hónapi, a Veszprémi Városi Bíróság 3.B.703/2002/117. számú ítéletével kiszabott 6 hónapi, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.FB.2497/2003/93. számú ítéletével kiszabott 1 év 4 hónapi, valamint ugyanezen bíróság 3.B.XIV.80.055/2005/112. számú ítéletével kiszabott 1 év 5 hónapi - végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetések végrehajtását is. Az elsőfokú ítéletet egyebekben helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, melyet a Be. 416. § (1) bekezdésének b) és c) pontjára alapított. Indítványában a bűncselekmények téves minősítését és a büntetés eltúlzott mértékét sérelmezte. A másodfokú ítélet megváltoztatását, a büntetés - más büntetési nemre - enyhítését és a felfüggesztett szabadságvesztések végrehajtására

vonatkozó rendelkezés mellőzését kérte. Mindemellett hivatkozott arra, hogy tévedett a bíróság, amikor nem vette figyelembe a cselekményét motiváló látens pánik-betegségét, közepes fokú agysorvadását és a Btk. 24. § (2) bekezdésében írtaknak megfelelően nem élt a büntetés korlátlan enyhítésének lehetőségével. Azt sem értékelte, hogy a felhasznált két hamis okirattal, mint alkalmatlan eszközzel követte el a cselekményt. Vitatta, hogy a kölcsön felvételénél megtévesztési vagy károkozási szándéka lett volna.

Eljárási szabálysértésként sérelmezte az ügyészi fellebbezés és indokolás kézbesítésének elmaradását, valamint azt, hogy a másodfokú bíróság nem biztosított fellebbezési jogot.

A Legfőbb Ügyészség BF.3114/2009. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak ítélte és a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

Az ügyészség álláspontja szerint büntethetőséget kizáró ok (kóros elmeállapot Btk. 22. § b) pontja, tévedés 22. § d) pontja) nem állapítható meg, míg a büntetéskiszabás - a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül - önmagában nem képezheti felülvizsgálat tárgyát. Téves az indítvány eljárás szabálysértésekre hivatkozása is, de az eljárás szabálysértések - valódiságuk esetén - sem képezhetnének felülvizsgálati okot.

A terhelt a Legfőbb Ügyészség indítványára két beadványában részletes észrevételt tett. Kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Btk. 47. § (3) bekezdésének alkalmazásával a büntetés fele részének letöltése után bocsássa feltételes szabadságra.

A nyilvános ülésen a védő a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt - a büntetés kiszabására és a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rész kivételével - módosítva, a bűncselekmény alkalmatlan eszközzel történt elkövetésére figyelemmel, a büntetés korlátlan enyhítéséért tartotta fent.

A Legfőbb Ügyészség képviselője a nyilvános ülésen vitatva a védői érveket a jogerős bírói ítéletek hatályban tartását indítványozta.

A terhelt felszólalásában a banki felhasználásra alkalmatlan okiratok büntetőjogi következményeinek alkalmazásával felmentését kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárás során a jogerős határozatban megállapított tényállás mindenkor irányadó (Be. 423. § (1)

bekezdés). A cselekmény jogi minősítését és a kiszabott büntetés törvénysértő voltát sérelmező érvek kizárólag a bíróság által megállapított tényekre épülhetnek.

A felülvizsgált ítélet tényállása alapján a terhelt büntethetőségét kizáró kóros elmeállapot, vagy a tévedés fel sem merülhet. Az irányadó tényállás szerint a terhelt betegsége nem zárta ki és nem korlátozta beszámítási képességét, míg a banki kölcsön igényléséhez maga nyújtotta be - az általa is tudottan - kellékhányos közokiratot, illetve a saját maga által készített hamis magánokiratot.

Az alkalmatlan eszközzel történt elkövetés megállapítása - és az ehhez kapcsolódó büntetőjogi jogkövetkezmények alkalmazásának lehetősége - abban az esetben merülhetne fel, ha a hamis okiratok felhasználása a csalás eszközcselekménye lett volna.

A terhelt felmentésére azonban ez sem adna alapot, mert az alkalmatlan eszközzel elkövetés esetén a bűncselekmény formálisan megvalósul, a büntetőjogi felelősséget nem érinti, csupán a büntetéskiszabása körében bír jelentőséggel. Mindemellett alaptalan és az irányadó tényállással ellentétes a felülvizsgálati indítvány ezzel összefüggő hivatkozása.

A Legfelsőbb Bíróság mindenben osztotta a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletekben kifejtett anyagi jogi álláspontot, és megállapította, hogy a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül került sor.

A felülvizsgálati eljárásban az alapügyben kiszabott büntetés megváltoztatásának feltételeit a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szabályozza. Anyagi jogsértés hiányában a törvényes büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés megváltoztatására a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. A büntetés kiszabásával összefüggő bírói értékelés - így pl. a Btk. 47. § (3) bekezdés alapján a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátás alkalmazása - felülvizsgálat tárgya nem lehet.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a sérelmezett határozatokat a Be. 426. § alapján hatályukban fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság végzése elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul (Be. 418. § (3) bekezdés). Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó

határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdése alapján mellőzheti.

Budapest, 2010. április 15.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző

é